

FİNANSAL KRİZLERİN TÜRK BANKACILIK SİSTEMİNDEKİ LEASİNG VE FACTORİNG İŞLEMLERİNE ETKİSİ (2001-2010 DÖNEMİ)

İlhan EGE

Mersin Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Yrd. Doç. Dr.
ilhanege2005@hotmail.com

Emre Esat TOPALOĞLU

Mersin Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
emresatopal@hotmail.com

Zeynep GİZER

Mersin Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Arş. Gör.
zeynep_gizer@hotmail.com

Özet

Çalışmanın temelini 2001 ve 2008 finansal krizlerinin, Türk bankacılık sistemindeki leasing ve factoring işlemlerine olan etkisi oluşturmaktadır. Finansal kiralama (leasing), genel anlamda çeşitli maddi ve maddi olmayan varlıkların kiralanmasına olanak veren bir finansman çeşididir. Leasing, firmalara öz kaynak kullanmadan yatırım yapma, maliyetleri azaltma, orta ve uzun vadede finansman imkânı sağlamaktadır. Factoring ise, firmaların yurtiçi ve yurtdışı mal ve hizmet satışlarından doğan vadeli alacaklarının factoring şirketi tarafından devralınarak finansman, garanti ve tahsilât hizmetlerinin bir ya da birkaçının sunulduğu finansal bir üründür.

Bu çalışmada, 2001-2010 döneminde Türk bankacılık sistemindeki ekonomik göstergeler doğrultusunda yıl bazında karşılaştırmalı analizler yapılmıştır. Daha sonra aynı dönem içerisinde meydana gelen finansal krizlerin sistemdeki leasing ve factoring işlemlerine olan etkisi ortaya çıkarılıp yorumlanmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Finansal Kriz, Bankacılık, Leasing, Factoring.

Jel Kodu: G01, G21, G39

THE EFFECT OF FINANCIAL CRISES ON LEASING AND FACTORING OPERATIONS IN TURKISH BANKING SYSTEM (2001-2010 PERIOD)

Abstract

The basis of the study forms the effect of 2001 and 2008 financial crisis on leasing and factoring operations in Turkish banking system. Financial leasing with the most common form, which allows leasing a variety of tangible and intangible assets, is a kind of financing lease. In this context, leasing enables firms to invest without using equity, cut the cost, finance in the short and long term. Factoring is a financial product which companies' term receivables arising from sales of domestic and foreign goods and services is taken over by the factoring company and one or more financing, guarantee and collection services.

In this study, comparative analyzes on yearly basis will be made according to economic indicators in economy of Turkey and banking system during the period of 2001-2010. Then the effects of financial crisis which were occurred in the same period on leasing and factoring operations in systems will be tried to be removed and interpreted by making comparative analyzes.

Key Words: Financial Crisis, Banking, Leasing, Factoring

Jel Code: G01, G21, G39

1. GİRİŞ

İktisadi araştırmaların en önemli alanlarından birisi ekonomik krizdir. En genel tanımıyla ekonomik kriz, herhangi bir mal, hizmet, üretim faktörü ya da finans piyasasındaki fiyat ve/veya miktarlarda kabul edilebilir bir değişme sınırının ötesinde gerçekleşen şiddetli dalgalanmalardır. Aynı zamanda finansal kriz, ekonomide ani bir şekilde ortaya çıkan olayların makro açıdan ülke ekonomisini, mikro açıdan ise firmaları ciddi anlamda sarsacak sonuçlar ortaya çıkarmasıdır (Delice, 2003:58).

Finansal krizler, başta bankacılık sektörü olmak üzere bütün sektörleri etkilemektedir. Türkiye Bankacılık Sistemi de gerek 2001 yılında gerekse de 2008'de yaşanan global krizden etkilenmiştir. Türk Bankacılık sistemi, mevduat bankaları (özel ve kamusal sermayeli mevduat bankaları, tasarruf mevduatı sigorta fonuna devredilen bankalar, yabancı sermayeli bankalar) ve kalkınma ve yatırım bankalarından oluşmaktadır. Sistemdeki leasing ve factoring işlem hacimleri yaşanan ekonomik krizlerden etkilenmiştir.

Ekonomik kriz ortamında şirketler, mal mukabili ya da vadeli alım işlemlerini tercih etmektedirler. Dolayısıyla alacakların tahsil edilmesinde ve finansal kaynak sağlama aşamasında riskten kaçınan firmalar factoring işlemlerini tercih etmektedir. Diğer taraftan leasing işlemleri de firmalara, maliyetleri azaltma, orta ve uzun vadede kaynak sağlama gibi bir takım avantajlar sağlamaktadır.

Çalışmanın teori kısmında, ilk olarak 2001 ve 2008 finansal krizlerine kısaca değinilmiştir. Ardından leasing ve factoring kavramları ve bu kavramların muhasebeleştirilmesi ele alınmıştır. Uygulama kısmında ise incelenen dönem kapsamında ortaya çıkan finansal krizlerin Türk bankacılık sistemindeki leasing ve factoring işlemlerine olan etkisi ortaya çıkarılmıştır.

2. 2001 ve 2008 FİNANSAL KRİZLERİ

Kriz, ekonomik anlamda önceden bilinmeyen veya öngörülemeyen bir takım gelişmelerin makro seviyede devlet; mikro seviyede ise işletmeleri ciddi olarak etkileyecek sonuçlar ortaya çıkarması olarak tanımlanabilmektedir. Diğer bir söylemle kriz, herhangi bir mal, hizmet, üretim faktörü ya da finans piyasasındaki fiyat ve/veya miktarlarda kabul edilebilir bir değişme sınırının ötesinde gerçekleşen dalgalanmaları ifade etmektedir (Turgut, 2007:35).

21 Şubat 2001 krizinde Merkez Bankası'nda 6 milyar dolar rezerv kaybı meydana gelmiştir. İnterbank piyasasında ise gecelik faizler %6000 seviyelerine gelirken, ortalama olarak % 4000 düzeyinde gerçekleşmiştir. Bu gelişmeler neticesinde dalgalı kur politikası uygulamak durumunda kalınmıştır. Kriz sonrası yabancı ve iç piyasadaki bankalar ile karar birimlerinin döviz karşılı talepleri oluşturmuşlardır. Döviz krizi niteliğinde olan 2001 krizi, temelde cari işlemler açığındaki yüksek oranlı artışlar sonucunda meydana gelmiştir. Genel olarak ele alındığında 2000 – 2001 yılı krizlerini hazırlayan unsurları, aşırı değerlenmiş TL, cari işlemler açığının kritik sınırın üzerine çıkması, sermayeden yoksun mali sektör, açık pozisyonlar (banka – reel sektör – kamu), kamu bankalarının görev zararları ve bütün bunların sonucu olarak özellikle mali sektörün taşıdığı kar ve faiz riskinin artması olarak saymamız mümkündür (Karaçor, 2006:388).

2007 ortalarında Amerika Birleşik Devletleri konut piyasasında ortaya çıkan problemler giderek büyümüş ve gelişmiş ekonomilerden gelişmekte olan ülkelere de etki ederek küresel bir boyut kazanmıştır. 2008 yılında ortaya çıkan bu küresel krizin en önemli sebepleri ise, likidite bolluğu ve bunun sonucunda kredibilitesi düşük kişi ve kurumlara verilen özensiz krediler, aşırı menkul kıymetleştirme, saydamlık eksikliği, derecelendirme kuruluşlarının etkinliğindeki yetersizlik ve

düzenleyicilik, son olarak da denetleyici kuruluşların müdahalede gecikmesi olarak sıralayabiliriz (Alantar, 2009:1).

3. LEASİNG KAVRAMI

Leasing, bir yatırım malının mülkiyetinin finansal kiralama şirketinde kalarak, belirlenen kiralar karşılığında kullanım hakkının kiracıya verilmesi ve mülkiyetinin sözleşmede belirlenen değer üzerinden dönem sonunda kiracıya geçmesini sağlayan bir finansman yöntemidir (Erol, 2008: 32). Başka bir deyişle leasing, bir varlığın mülkiyetine sahip olmaktan kaynaklanan tüm riskler ile tüm faydaların kiracıya devredilmesidir (Sayılğan, 2001:108).

Leasing işlemleri başlangıçta, üreticilerin satışlarını artırmak için, pazarlama faaliyeti olarak gerçekleştirilmiştir (Yalçiner vd., 2008:55). Son yıllarda Dünya’da hızlı değişimler meydana gelmekte ve dolayısıyla herhangi bir ürünün kısa süre içerisinde değişerek teknolojinin gerisinde kalabilmektedir. Bu bağlamda teknoloji ve sermaye yatırımcılarının büyük zarara girmesinin yanı sıra birçok işletme de ürünlerini satmakta güçlük yaşayabilmektedir. Teknolojiyi takip etmek için gerekli olan yatırım maliyetlerinin yüksek olması da bu duruma eklendiğinde, çözüm için kullanılan yöntem de leasing olmaktadır (Erol, 1999:73).

Leasing işlemleri ile geniş kapsamlı ve büyük yatırımları gerçekleştirmek mümkündür. Ayrıca uzun vadeli ve istikrarlı bir yöntem olan leasing işleminde kiraların faiz kısımları gider olarak gösterilebilmektedir. Kiralanan varlık işletmenin bilançosunun aktifinde gösterilebilmekte ve dönem sonunda amortisman ayrılabilir. Kira sözleşmesi sona erdiğinde de kiracıya adı geçen varlığı satın alabilme imkânı vermektedir. Ayrıca ödeme planları leasing şirketi ile kiracı arasında karşılıklı yapıldığı için bankadan alınacak krediye göre daha uygun koşullar sağlanabilmektedir (Öztürk, Bal ve Bal, 2007:74-75).

4. FACTORİNG KAVRAMI

Factoring, büyük miktarlarda kredili satış yapan işletmelerin, bu satışlardan doğan alacak haklarının “factor veya factoring şirketi” olarak tanımlanan kuruluşlar tarafından satın alınması işlemidir (Ceylan, 2003:1). Factoring, yurtiçi ve yurtdışı satış yapan firmaların bu satışlarından doğan kısa vadeli alacak ve haklarının mali aracı kuruluş tarafından devralınmasıdır. Yani müşteri alacaklarının aracı kuruluş tarafından bedeli peşin ödemek koşulu ile satın alınması şeklinde de açıklanabilmektedir (Tiryaki, 2006:190).

Bankaların, ekonomik kriz ortamında kredi vermekte isteksiz davranmaları firmaları vadeli satışlarından kaynaklanan alacaklarını; daha hızlı tahsil etmek,

takip işlemlerinden kurtulmak ve finansman sıkıntılarını ortadan kaldırmak amacıyla factoring şirketlerine devretmelerine sebep olmaktadır.

Bir factoring anlaşması ile aracı kuruluş, satıcı firmanın yaptığı kredili satışlarla ilgili her türlü muhasebe kayıtlarının tutulması, kredili satışlardan doğan alacakların takip ve tahsil edilmesi, alacakların tahsil edilmemesi durumunda ortaya çıkacak zararların tam olarak giderilmesi, satıcı firmaya kredili satış tutarının belirli bir oranında kredi verilmesi, potansiyel ve mevcut müşterilerin mali durumları ile ilgili olarak bilgi toplanması ve piyasa araştırması yapılması gibi işlevler üstlenmektedir (DTM, 2006:1).

5. LEASİNG ve FACTORİNG'İN MUHASEBELEŞTİRİLMESİ

Leasing işlemleri, Uluslararası Muhasebeleştirilme Standartları 17'ye göre muhasebeleştirilmektedir. Leasing işlemleri, finansal kiralama işlemlerinden alacaklar ve kazanılmamış finansal kiralama alacakları hesabında izlenmektedir. Alacak hesabında, leasing sözleşmesinde yer alan taksitlendirilmiş toplam alacak tutarı gösterilirken, eğer alacak dönem sonunda kapatılacak ise kısa vadeli alacaklar hesap grubunda, diğer yanda alacak bir yıldan daha fazla süreye tekabül ederse uzun vadeli alacak hesap grubunda incelenmektedir. Bilançonun aktifinde yer alan finansal kiralama işlemlerinden alacaklar hesabı, sözleşmede yer alan anapara ve faiz tutarını gösterirken, kazanılmamış finansal kiralama gelirleri ise gelecek dönemlere ait ödenecek faiz tutarlarını göstermektedir (İbicioğlu, 2006:59).

Kiracı, kiraladığı varlığı aktifte bir varlık, pasifte ise bir borç olarak göstermektedir. Kira ödemelerinin bugünkü değeri için kullanılacak iskonto oranı, kiralamadaki zımni (saklı) faiz oranını, eğer bunu tespit etmek mümkün değilse de kiralayanın borçlanma maliyetini ifade etmektedir. Ayrıca leasing işlemleri ile ilgili oluşan bazı direkt giderler, varlıkların maliyetine eklenerek aktifleştirilir. Kiralamadan doğan faiz gideri, kiralama süresi boyunca sabit bir faiz oranı oluşturacak şekilde dönemlere ayrılırken, finansman giderlerine ek olarak amortisman gideri de ayrılmaktadır. Kiralayan açısından ise kiralama konusu varlık, bilançoda bir maddi duran varlık olarak değil, yapılan net yatırım tutarına eşit bir alacak olarak gösterilmektedir. Kiralayan açısından faiz geliri, kiralayanın kiralanan varlıkla ilgili net yatırım tutarı veya net nakit yatırımı üzerinden sabit bir getiri oranı yaratacak şekilde olmasının yanı sıra finansal gelir sağlamak için katlanılan direkt maliyetler de gider olarak yazılıp aktifleştirilmektedir. Kira konusu varlığın hurda değerinde düşüş meydana geldiğinde ise bu durum gider

olarak kaydedilirken, kiracı tarafından yapılan kira ödemeleri de brüt kira yatırımından düşürülmektedir (Sayılğan, 2001:110-118).

Factoring işlemlerinin muhasebe kayıtları yapılırken satıcı işletme ile factoring işletmelerinin kayıtları farklı hesap planlarına göre yapılmaktadır. Satıcı işletme kayıtları tekdüzen muhasebe uygulamasına göre yapılmaktadır. Factoring şirket kayıtları ise, finansal kiralama, factoring ve finansman şirketlerince uygulanacak tek düzen hesap planı ve izahnamesi ile kamuya açıklanacak finansal tabloların biçim ve içeriği hakkında tebliğ'de yer alan hesap planına göre yapılmaktadır. Factoring şirketinde sözleşmede belirtilen tutarın TL'mi yoksa yabancı para olarak mı yer aldığı, vadenin kısa mı uzun mu olduğu ve iskontonun olup olmadığı durumları dikkate alınarak muhasebe kayıtları yapılmaktadır (Kaya ve Gerekan, 2011:82).

İskontolu factoring alacakları kısa, orta ve uzun vadeli iskontolu factoring alacakları hesabına kaydedilmektedir. Bu hesaplarda izlenen tutarlar ile müşteriye yapılan ödemeler arasındaki fark ise iskontolu factoring alacaklarından kazanılmamış gelirler hesabının alacağına izlenmektedir. Dönem sonlarında da dönemi ilgilendiren gelirler, iskontolu factoring alacaklarından kazanılmamış gelirler hesabının borcuna, ilgili faiz geliri hesabının ise alacağına kaydedilerek dönem gelirlerine yansıtılmaktadır. İskontolu factoring alacakları dışında kalan diğer alacaklar da ilgili hesaplarda incelenir. İskontolu factoring alacakları dışındaki factoring alacaklarını, dönem karını ilgilendirdiği halde henüz tahsil olunmamış faiz ve diğer gelirleri, tahakkuk yöntemiyle ilgili gelir hesaplarının alacağına, ana faaliyet alacakları faiz ve gelir tahakkuk ve reeskontları hesabının borcuna kaydedilir. Dönem sonları itibari ile tahakkuk dönemi gelmemiş iskontolu factoring alacakları dışında kalan diğer factoring alacakları için o dönemi ilgilendiren faizlerin ve diğer gelirlerin reeskontları yapılmakta ve bu hesaba borç, ilgili gelir hesaplarına da alacak olarak kaydedilmektedir (www.factoringdernegi.org.tr, 27.03.2012).

6. ARAŞTIRMANIN KAPSAMI

Araştırma kapsamında, Türk bankacılık sistemindeki leasing ve factoring işlem hacmi ve 2001-2010 döneminde meydana gelen finansal krizlerin leasing ve factoring işlemlerine olan etkisi yıl bazında incelenerek değerlendirilmiştir. Çalışmada kullanılan veriler, Türkiye Bankalar Birliği, Finansal Kiralama ve Faktoring Derneklerinden elde edilmiştir.

7. ARAŞTIRMANIN BULGULARI ve DEĞERLENDİRİLMESİ

2001 krizi ve 2008’de meydana gelen küresel kriz, başta bankacılık sektörü olmak üzere birçok sektörü olumsuz yönde etkilemiştir. Gerçekleşen bu finansal krizlerin Türk bankacılık sistemindeki leasing ve factoring işlemlerine olan etkileri aşağıdaki tablolar vasıtasıyla gösterilmektedir.

Tablo 1. Yıllar itibariyle Leasing İşlem Hacmi

Yıl	Leasing Toplam İşlem Hacmi (Bin TL)
2000	1.050.579
2001	947.880
2002	2.099.069
2003	3.136.819
2004	4.127.527
2005	5.702.014
2006	7.702.221
2007	10.230.726
2008	6.811.738
2009	3.385.834
2010	4.844.359

Kaynak: www.fider.org.tr

Tablo 1’de incelenen dönem itibariyle, her yıla ait toplam leasing işlem hacmi gösterilmektedir. Bu bağlamda en yüksek işlem hacmi 2007 yılında 10.230.726 milyar TL ile gerçekleşirken en düşük işlem hacmi ise 2001’de 947.880 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. Bu dönemde işlem hacminin düşük olmasını, 2001 senesinde yaşanan ekonomik kriz ile ilişkilendirmek mümkündür. Aynı doğrultuda, 2007 yılına göre 2008’de işlem hacminin düşük olmasını da 2007’de başlayıp 2008 yılının sonlarına doğru etkisini artırarak ortaya çıkan global krize bağlayabiliriz. Ayrıca krizin asıl etkisinin 2009 yılında görüldüğü ve bir önceki yıla göre işlem hacminde %50,3’e yakın bir düşüş gözlemlenmiştir. İşlem hacminin bu dönemdeki hareketlerini etkileyen diğer önemli bir unsurda, 2006 yılında leasing işlemlerine uygulanan KDV oranının %18’den %1’e düşürülmesidir. 2007 yılındaki leasing işlem hacminin, diğer yıllara göre daha yüksek oranda artmasını, yapılan KDV indirimine bağlamak mümkündür. Ancak 2007 yılının sonlarında KDV oranı tekrar %18’e çıkarılmış ve işlem hacminde 2008 yılında yüksek oranda bir düşüş gerçekleşmiştir.

Tablo 2. Türk Bankacılık Sistemindeki Leasing İşlemleri (Bin TL)

Yıl (31.12)	Alacak	Gider	Kar
2001	118.508	98.260	20.248
2002	127.794	98.257	29.537
2003	166.095	106.496	59.599
2004	238.679	155.483	83.196
2005	301.943	180.691	121.252
2006	340.016	277.907	62.109
2007	278.981	357.707	-78.726
2008	245.361	218.131	27.230
2009	156.095	95.808	60.287
2010	83.492	123.982	-40.490

Kaynak: www.tbb.org

2001-2010 döneminde Türk bankacılık sistemindeki leasing işlemleri ve elde edilen kazançlar Tablo 2’de gösterilmektedir. Leasing işlemlerinden elde edilen kar miktarı 2006 yılına kadar sürekli olarak artmıştır. Ancak 2001 yılında meydana gelen finansal kriz sebebiyle sağlanan kazanç miktarı 2002 yılında azalan oranda artış göstermiştir. 2006 yılında leasing KDV oranının %18’den %1’e düşürülmüş olmasına rağmen Türk bankacılık sisteminde sağlanan kar miktarı azalmıştır. 2006’da alacak miktarı önceki yıllara göre artış göstermiş buna karşılık giderler de önceki yıllara göre daha fazla gerçekleşmiştir. Bu bağlamda yapılan KDV indiriminin elde edilen kazançta olumlu yönde etkisinin olmadığı söylenebilir. 2007 senesinde leasing işlemlerinden zarar edilirken 2008 yılında dönem göz önüne alındığında düşük bir oranda kar elde edilmiştir. Bu durumun da 2007’de başlayan ve 2008 yılında patlak veren global krizin olumsuz bir etkisi olarak söylemek mümkündür. Kriz zamanlarında kaynak yetersizliği sonucu, verilen kredi miktarının azaldığı ve verilen kredilerin de geri dönüşlerinde sıkıntı yaşanması kar oranlarını ve işlem hacmini olumsuz yönde etkilemiştir.

Tablo 3. Dünya’da ve Türkiye’de Factoring İşlem Hacmi (Milyon \$)

Yıl	Dünya	Türkiye	%
2000	598.522	5.943	0,992
2001	648.175	3.552	0,548
2002	787.250	4.476	0,568
2003	950.490	6.663	0,701
2004	1.161.340	10.733	0,924
2005	1.199.526	13.959	1,163
2006	1.497.260	19.701	1,315
2007	1.896.724	26.405	1,392
2008	1.869.677	28.677	1,533
2009	1.835.488	30.370	1,654
2010	2.186.408	51.594	2,359

Kaynak: www.factoringderneği.org

Factoring işlemleri, şirketler için kriz dönemlerinde bankalarda yaşanabilecek ani değişikliklere karşı bir alternatif konumdadır. Tablo 3’te dünyada ve Türkiye’de ki factoring işlem hacmi ve bu işlem hacminin gelişimi yıllar itibariyle gösterilmektedir. Buna ek olarak tabloda, Türkiye’de ki factoring işlemlerinin Dünya factoring pazarındaki payı da verilmektedir. Bu bağlamda, Dünya’da ki factoring işlem hacmi değerlendirildiğinde 10 yıllık süreç itibariyle 2008 yılı hariç diğer yıllarda sürekli olarak artış sağlanmıştır. 2008’de gerçekleşen küresel kriz sonucu işlem hacminde yaklaşık %1,4’lük bir düşüş meydana gelmiştir. Bu düşüşün sebeplerini ise kaynak sıkıntısına bağlı olarak, vade sürelerinin uzaması, likidite sıkıntısı ve piyasa koşullarının yanı sıra dolar kurundaki artış olarak göstermek mümkündür. Ayrıca Türkiye’deki factoring işlem hacmi, Dünya’daki factoring şirketlerinin işlem hacimleri ile karşılaştırıldığında Türkiye’nin pazar payının oldukça düşük olduğu görülmektedir.

Tablo 4. Türk Bankacılık Sistemi Factoring İşlemleri

Yıl (31.12)	Alacak (Bin TL)
2001	-
2002	-
2003	406
2004	13.747
2005	18.957
2006	26.755
2007	192.765
2008	77.981
2009	198.744
2010	420.126

Kaynak: www.tbb.org

Ekonomik kriz ortamında şirketler, mal mukabili ya da vadeli alım işlemlerini tercih etmektedirler. Dolayısıyla alacakların tahsil edilmesinde ve kaynak sağlama aşamasında riske girmek istemeyen firmalar factoring işlemlerini tercih etmektedir. Bu bağlamda araştırmada incelenen dönem itibarıyla Türk bankacılık sistemindeki factoring işlemlerinden doğan alacak tutarları değerlendirildiğinde, sistemde 2001 ve 2002 yıllarında herhangi bir işlem söz konusu değildir. 2007 yılının sonlarına doğru ortaya çıkan global kriz neticesinde 2008 yılında factoring işlemlerinden sağlanan getiri oranı yaklaşık olarak %60 düşüş göstererek 78 milyon TL civarında gerçekleşmiştir. Kriz etkisinin azalmasıyla birlikte alacak miktarı 2009 senesinde %155 artarak yaklaşık 199 milyon TL'ye yükselmiştir. En yüksek işlem hacmi dolayısıyla alacak miktarı 2010'da yaklaşık 420 milyon TL olarak belirlenmiştir. Türk bankacılık sisteminde yer alan factoring kuruluşlarının işlem hacimleri, toplam işlem hacmi içerisinde oldukça küçük bir paya sahiptir. Diğer bir söylemle, factoring pazarında büyük pay özel factoring şirketlerine aittir.

8. SONUÇ ve DEĞERLENDİRMELER

Ekonomik kriz ortamında alıcılar vadeli ve mal mukabili alımı işlemini tercih etmektedir. Bu nedenle alacağının tahsilinde ve finansal kaynak temininde risk almak istemeyen firmalar factoring firmaları ile çalışmaya yönelmektedirler. Ayrıca firmalar sermayelerini yatırım malları satın almak için harcamaktan ziyade leasing yöntemi ile yatırım mallarının kullanım hakkını satın almayı seçmektedirler. Yani firmalar çeşitli finansal nedenlerden dolayı hayata geçiremediği yatırımların leasing yöntemi ile hayata geçirilmesini tercih etmektedir.

Araştırma kapsamında incelenen 2001-2010 döneminde Türk bankacılık sistemindeki leasing ve factoring işlemlerinin, aynı dönemde gerçekleşen finansal krizlerden etkilendiği ortaya çıkarılmıştır. İşletmelerin yaşanabilecek krizlerden en az şekilde etkilenmelerini sağlayabilmek için finansal kaynaklarını etkin kullanabilmek ve likidite ihtiyaçlarını karşılamaları diğer bir deyişle leasing ve factoring işlemleri gibi farklı finansal teknikleri tercih etmeleri gerekmektedir.

KAYNAKÇA

Alantar, Doğan. “Küresel Finansal Kriz: Nedenleri ve Sonuçları Üzerine Bir Değerlendirme”, İstanbul, 2009, ss.1-10.

Ceylan, Ali. Finansal Teknikler, Ekin Kitabevi, 2003.

Delice, Güven. “Finansal Krizler: Teorik ve Tarihsel Bir Perspektif”, Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, Sayı 20, Ocak-Haziran 2003, ss. 57-81.

Dış Ticaret Müsteşarlığı (DTM). “Factoring”, Dış Ticaret Dergisi, 2006, ss. 10.

Erol, Ahmet. *Finansal Kiralama (Leasing)*, Mükellefin Dergisi, Sayı 77, 1999, ss.73-89

Erol, Ahmet. *Finansal Kiralama (Leasing)*, TÜRMOB Yayınları-79, Ankara, 1999.

İbicioğlu, Mustafa. “Türkiye’de Mali Araçlar Sektörünün Mali Sistem İçindeki Yeri ve Finansal İşlemlerinin Mali İstatistiklere Yansıtılması”, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Uzmanlık Yeterlilik Tezi.

Karaçor, Zeynep. “Öğrenen Ekonomi Türkiye: Kasım 2000-Şubat 2001 Krizinin Öğrettikleri”, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı 16, 2006, ss. 379-391.

Kaya, Uğur ve Gerekan, Bilal. “Factoring Şirketi ve İşletme Açısından Factoring İşlemlerinin Muhasebeleştirilmesi” Afyon Kocatepe Üniversitesi, İİBF Dergisi Cilt 13, Sayı 2, 2011, ss. 71-101.

Öztürk, Veli, Bal, Hasan ve Bal, Emine Çına. “Finansal Kiralama ve İMKB’de İşlem Gören Şirketlerde Kullanılma Düzeyi”, Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı 2, 2007, ss. 67-86.

Sayılğan, Güven. “Kiralama İşlemlerinin Muhasebeleştirilmesi”, Muhasebe ve Denetime Bakış Yıl 1, Sayı 3, ss. 107-129.

Tiryaki, Betül. “Factoring İşlemi ve Factoring İşleminin Hukuki Niteliği”, Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Cilt 8, Sayı 2, 2006, ss.189-214

Turgut, Ahmet. “Türleri, Nedenleri ve Göstergeleriyle Finansal Krizler”, TÜHİS İş Hukuku ve İktisat Dergisi, Cilt 20, Sayı 4 – 5, Kasım 2006 / Şubat 2007, ss. 35-46.

Yalçınar, Kürşat vd. *Finansal Teknikler ve Türev Araçlar*, Gazi Kitabevi, 2008.

www.fider.org.tr

www.tbb.org